

קידום תפקודים ניהוליים בהכנת שיעורי הבית באמצעות התאמת טכנולוגיות סיוע (פוסטר)

אודיה לוינגר
מכללת סמינר הקיבוצים
odeyaatkins@walla.com

בטי שרייבר
מכללת סמינר הקיבוצים
Betty.shrieber@smkb.ac.il

Promoting Executive Functions in Homework Assignments using Assistive Technology (Poster)

Betty Shrieber
Kibbutzim College of Education
Technology and the Arts
Betty.shrieber@smkb.ac.il

Odeya Levinger
Kibbutzim College of Education
Technology and the Arts
odeyaatkins@walla.com

Abstract

This study is an attempt to understand those elements causing Hadar, a grade-3 pupil with good learning skills, to experience difficulties and display recalcitrance in completing homework assignments. It is designed to collect data about Hadar and examine the causes of her struggle with homework assignments in terms of EFs (Executive Functions), using interviews, observations, and BRIEF testing to construct an accurate case study. Understanding Hadar's specific difficulties with EFs will provide the basis for recommending assistive technology that may motivate her to complete her school tasks, promoting her general executive abilities.

Keywords: Homework assignment, Executive Functions, Assistive Technology.

תקציר

תיאור מקרה זה מבקש לאפשר להבין את הגורמים לקשייה וסירובה של הדר, ילדה בכיתה ג', להכין את שיעורי הבית שלה, זאת על אף שהיא מאופיינת בכישורי למידה טובים. לצורך כך נאספו נתונים לבחינת תפקודיה הניהוליים (Executive Functions) – זאת באמצעות ראיונות עם הדר, אמה ומורתה, תצפית בהדר מכינה שיעורי בית עם חברות ומבדק (Gioia, Isquith, 2000) BRIEF (Guy & Kenworthy, 2000) להערכת תפקודים ניהוליים, שנערך על ידי מורתה של הדר. הנתונים שנאספו הועלו ונותחו באמצעות תוכנת מפת חשיבה.

מתוך ניתוח הנתונים עולה תמונה מגוונת: מצד אחד יכולותיה הלימודיות של הדר הן מעל הממוצע: היא אוהבת מאוד לקרוא, ובזמנה החופשי היא גם כותבת סיפורים, מאירת אותם ומכינה מהם ספרים. לעומת זאת, בכיתה ובבית נצפים קשיים בסדר וארגון בסביבת העבודה, קשיים בהתארגנות, אתחול (initiation), והתמקדות במשימות. כך מתארת אמה את הקשיים "קשה לה להתחיל משימות שהיא לא אוהבת: היא יודעת מה לעשות בתרגיל אבל לא עושה. לא מצליחה להתארגן על הביצוע אולם משימות שהיא אוהבת היא מתחילה מיד ובהרבה

מוטיבציה, ויכולה לשבת שעות". המורכבות של יכולות גבוהות מצד אחד וקשיים בולטים בהכנת שיעורי הבית, מהצד השני גורמים לדברי אמה אוירה מתוחה בבית. בעקבות ניתוח המקרה נערך מפגש עם הדר לצורך מתן התאמות של יישומים טכנולוגיים. הדר טענה כי "שכשהיא כותבת הידיים שלה מתעייפות מהר" לכן הוצעו לה אמצעים טכנולוגיים עוקפי קושי, כגון הקלדה, הקלדה קולית, הקלטה של התשובות, או עיצוב דמות אוטארית עם הקלטת התשובות שלה. בנוסף הוצעו לה אפשרויות להכין ספרים דיגיטליים או קומיקס. הדר בחרה בהחלטיות לעבוד עם הקומיקס, בקשה לשים מוזיקה בזמן העבודה "כי זה עוזר לי" ולאחר היכרות קצרצרה עם הכלים היא לא הסכימה להתערבות והחלה לעבוד באופן עצמאי עד שאמה התקשרה.

ביצוע שיעורי הבית בעזרת תוכנות מולטימדיה כדוגמת מצגות, קומיקסים, פוסטרים, ספרים דיגיטליים, וכלי טכנולוגית סיוע לעקיפת קושי של התלמיד בניסוח וכתובת התשובות בזמן הכנת שיעורי הבית, מאפשרים לבצע את המשימות כנדרש אך באופן יצירתי תוך שימוש במחשב ושילוב הכישורים החזקים של התלמיד/ה. הם מאפשרים הנעה וגיוס היכולות באופן מיטבי לשם ביצוע המשימה הנדרשת.

למרות החשיבות והיתרונות הטמונים בהכנת שיעורי בית יש צורך להעלות את המודעות לאפשרות שקושי בהכנת שיעורי בית אינו נובע מ"עצלנות" כפי שנהוג לעיתים לחשוב, אלא מקשיים בתפקודים ניהוליים בארגון ואתחול משימות באמצעים מסורתיים (Chico, 2018; Langberg, Epstein, Becker, Girio-Herrera & Vaughn, 2012). מתוך כך יש לאפשר לו מגוון כלים טכנולוגיים לבחירה נוסח גישת UDL (Universal Design for Learning). הטמעה כזו צריכה להיות בשיתוף פעולה ובתיאום של התלמיד/ה, ההורים והמחנכת/תוך הבנת האמצעים הטכנולוגיים המתאימים עבור הילד/ה (שרייבר, 2018).

מילות מפתח: שיעורי בית, תפקודים ניהוליים, טכנולוגיות סיוע.

מקורות

- שרייבר, ב' (2018). אפליקציות למימוש הפוטנציאל: שילוב סביבות הוראה אוניברסליות (UDL) בצד אפליקציות ללמידה. בתוך אלוני, נ., וגוטמן, ק ושרק, צ. (עורכים). **הרבגוני הוא הסטנדרטי החדש: מדריך להוראה פרטנית** (עמ' 157-166). תל-אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד ומכון מופ"ת.
- Chico, G. (2018). *Teacher acceptability of a homework and organizational skills intervention* (Order No. 10831410). Available from ProQuest Central. (2101634139).
- Gioia, G. A., Isquith, P. K., Guy, S. C., & Kenworthy, L. (2000). Test review behavior rating inventory of executive function. *Child Neuropsychology*, 6 (3), 235-238.
- Langberg, J. M., Epstein, J. N., Becker, S. P., Girio-Herrera, E., & Vaughn, A. J. (2012). Evaluation of the Homework, Organization, and Planning Skills (HOPS) intervention for middle school students with ADHD as implemented by school mental health providers. *School Psychology Review*, 41(3), 342.